ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Pavla Molka a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **L. T. N.**, zast. JUDr. A. N., obecnou zmocněnkyní, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 22. 4. 2020, č. j. MV-49776-3/SO-2020, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 6. 2021, č. j. 22 A 51/2020 - 39,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 6. 2021, č. j. 22 A 51/2020 - 39, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalovaná rozhodnutím uvedeným v záhlaví zamítla odvolání žalobce a potvrdila rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 13. 2. 2020, č. j. OAM-34302-12/DP-2019, kterým bylo dle § 169r odst. 1 písm. d) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) zastaveno řízení ve věci žalobcovy žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání jako osoba samostatně výdělečně činná. Řízení o žalobcově žádosti bylo zastaveno, jelikož nebyl dle správního orgánu I. stupně oprávněn k podání žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání. O změnu pobytu mohl dle § 45 odst. 1 zákona o pobytu cizinců požádat až při splnění podmínky minimálně pětiletého pobytu na území ČR. Dle správních orgánů nebyl možný ani postup dle § 45 odst. 4 uvedeného zákona, neboť žalobce nevstoupil na území ČR za účelem společného soužití rodiny dle § 42a téhož zákona.

[2] Žalobce proti rozhodnutí žalované podal žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), který dané rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Dle krajského soudu odporoval postup správních orgánů právní úpravě. Žalobce

splňuje nejen podmínky uvedené v § 45 odst. 4 zákona o pobytu cizinců, ale též podmínky uvedené v § 45 odst. 2 tohoto zákona. Postup správních orgánů, dle kterých žalobce pobýval na území ČR nejdříve na základě víza a až posléze na základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem sloučení rodiny, byl formalistický. Z informačního cizineckého systému plyne, že již od počátku pobýval v ČR za účelem rodinným. Na vlastním účelu pobytu nic nemění skutečnost, že tomu od 10. 3. 2016 do 24. 8. 2016 bylo na základě víza za účelem rodinným. Rodinný účel pobytu zde existoval od samého počátku jeho pobytu. Důvodová zpráva k zákonu č. 222/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 222/2017 Sb.“) uvádí, že druhý a čtvrtý odstavec § 45 zákona o pobytu cizinců se vztahují na cizince, kteří požádali na zastupitelském úřadu o povolení k dlouhodobému pobytu dle § 42a, přicestovali na území ČR na základě víza za účelem převzetí daného povolení a následně na území pobývají na základě povolení za tímto účelem. Žalobce tyto podmínky splnil, jelikož mu bylo nejprve uděleno pobytové vízum, na jehož základě požádal a převzal potvrzení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny.

[3] Co se týče poměru speciality a obecnosti § 45 odst. 1 a 4 zákona o pobytu cizinců, krajský soud nesouhlasil se žalovanou, že odstavec první upravuje zvláštní podmínky vztahující se pouze na pobyt za účelem podnikání a odstavec čtvrtý má být obecným ustanovením umožňujícím požádat o jiná pobytová oprávnění než podnikání. Ustanovení § 45 odst. 1 zákona o pobytu cizinců stanoví obecné podmínky pro změnu dlouhodobého pobytu za jiným účelem a pouze jeho poslední věta upravuje speciálně další podmínky při změně pobytu za účelem podnikání. V § 45 odst. 4 daného zákona jsou poté stanoveny podmínky pro oprávnění požádat o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za jiným účelem v případě rozvodu s nositelem oprávnění ke společnému soužití rodiny. Pod neurčitý pojem „jiný účel“ lze též podřadit účel podnikání. Správní orgány tak postupovaly nezákonně, když *a priori* vyloučily postup dle § 45 odst. 4 zákona o pobytu cizinců.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření ke kasační stížnosti

[4] Žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) podala proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů podřazených pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[5] Podle stěžovatelky byly v daném případě splněny podmínky pro zastavení řízení o žádosti žalobce o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za jiným než jeho dosavadním účelem. Nesplnil totiž podmínku uvedenou v § 45 odst. 1 větě čtvrté zákona o pobytu cizinců, tedy podmínku minimálně pětiletého předchozího pobytu na území ČR. Aplikace § 45 odst. 4 daného zákona je vyloučena z důvodu nesplnění podmínky vstupu žalobce na území ČR na základě pobytového oprávnění vydaného dle § 42a tohoto zákona. Stěžovatelka odkazuje na důvodovou zprávu k zákonu č. 222/2017 Sb., jež jasným způsobem vyjadřuje záměr zákonodárce, jak mají být hodnoceny podmínky uvedené v jednotlivých odstavcích § 45 zákona o pobytu cizinců, tedy že omezení ve vztahu k možnosti žádat o změnu účelu v odstavcích 2 a 4 se vztahují jen na ty cizince, kteří splňují zákonem stanovené podmínky, tj. že na území ČR vstoupili za účelem společného soužití rodiny dle § 42a a jsou držiteli povolení k dlouhodobému pobytu za tímto účelem.

Z informačního systému cizinců je zřejmé, že žalobce jednu z podmínek nesplňuje, jelikož na území ČR vstoupil na základě dlouhodobého víza za účelem rodinným dle § 42 výše uvedeného zákona a až následně získal povolení k pobytu za účelem společného soužití rodiny.

[6] Stěžovatelka nesouhlasí se závěrem, že postup správních orgánů byl formalistický, pokud rozlišily, že žalobce na území ČR vstoupil na základě víza k pobytu nad 90 dnů za účelem rodinným, a nikoli za účelem společného soužití rodiny ve smyslu § 42a zákona o pobytu cizinců, tedy na základě víza za účelem převzetí povolení k dlouhodobému pobytu za stejným účelem. V daném případě bylo stěžejní posoudit, za jakým účelem žalobce vstoupil na území ČR. Účely pobytu dle § 42 a § 42a výše uvedeného zákona nejsou totožné. Krajský soud pochybil, pokud na vízum k pobytu nad 90 dnů udělené dle § 42 tohoto zákona nahlížel jako na vízum k pobytu dle jeho § 42a. Ustanovení § 42 a § 46 odst. 1 obsahují obecnou definici povolení k dlouhodobému pobytu a podmínky jeho vydání. Daná ustanovení se použijí v případě, kdy cizinec žádá o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem, jenž není specificky upraven v dalších ustanoveních tohoto zákona, jako je např. účel studia, podnikání nebo společného soužití rodiny. Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) ze dne 27. 12. 2011, č. j. 7 As 82/2011 - 81, musí být pobyt cizince na území ČR odůvodněn a jeho účel musí být na území ČR skutečně vykonáván. Z účelu pobytu poté plyne název oprávnění k pobytu.

[7] Rozdílnost účelů pobytu rodinného a pobytu za účelem společného soužití rodiny je dána rozdílnými zdroji v unijním právu. Účel rodinný je výrazem transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. 4. 2004, o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS, 93/96/EHS (dále jen „směrnice č. 2004/38/ES“). Účel společného soužití rodiny je naopak odrazem směrnice Rady 2003/86/ES ze dne 22. 9. 2003, o právu na sloučení rodiny (dále jen „směrnice o právu na sloučení rodiny“). Vízum za účelem rodinným a vízum za účelem společného soužití rodiny nelze zaměňovat, jelikož jsou vydávány z odlišného důvodu, s rozdílnou platností a při splnění odlišných zákonných podmínek.

[8] V důsledku výše uvedeného pochybení krajský soud chybně interpretoval skutkový stav vyplývající ze spisového materiálu, neboť žalobci bylo nejprve uděleno pobytové vízum, na základě kterého požádal a převzal povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny.

[9] Stěžovatelka uznala nepřesnou formulaci svého rozhodnutí v pasáži, v níž označila § 45 odst. 1 za speciální k § 45 odst. 4 zákona o pobytu cizinců. Toto pochybení však nemá vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí jako celku. Výrok napadeného rozhodnutí má oporu ve zbylé části odůvodnění, ze kterého vyplývá, že žalobce nebyl k podání žádosti o tzv. změně účelu pobytu oprávněn z důvodu nesplnění podmínky pěti let předchozího pobytu na území ČR. Namítaná vada napadeného rozhodnutí neodůvodňuje jiné řešení dané otázky. I nadále je dán důvod pro zastavení řízení o žádosti žalobce dle § 169r odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců. Rezignoval-li krajský soud na posouzení, do jaké míry

má namítaná vada vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, zatížil svůj rozsudek vadou nepřezkoumatelnosti.

[10] Žalobce se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal, zdali napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[12] Kasační stížnost je důvodná.

[13] Dle § 45 odst. 1 věty první zákona o pobytu cizinců *cizinec, který je držitelem povolení k dlouhodobému pobytu a hodlá na území pobývat za jiným účelem, než který mu byl povolen, je povinen požádat ministerstvo o udělení nového povolení k dlouhodobému pobytu.* Dle věty čtvrté daného ustanovení platí, že *cizinec, který hodlá na území pobývat za účelem podnikání, může o takovou změnu požádat, pokud je držitelem platného povolení k dlouhodobému pobytu a na území pobývá po dobu delší než 5 let; to se nevztahuje na cizince, který žádá o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem investování, na cizince pobývajícího na území na základě povolení k dlouhodobému pobytu podle § 42 odst. 3 a na cizince uvedeného v odstavci 2.*

[14] Dle § 45 odst. 4 zákona o pobytu cizinců *cizinec, který vstoupil na území za účelem společného soužití rodiny podle § 42a a je držitelem povolení k dlouhodobému pobytu za tímto účelem, je oprávněn požádat o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za jiným účelem v případě rozvodu s nositelem oprávnění ke sloučení rodiny, pobýval-li ke dni rozvodu na území nepřetržitě po dobu nejméně 2 let a manželství trvalo nejméně 5 let; podmínka nepřetržitého pobytu a doby trvání manželství neplatí, pokud tento cizinec v důsledku uzavření sňatku s nositelem oprávnění ke sloučení rodiny pozbyl státní občanství České republiky.*

[15] Vzhledem k tomu, že stěžovatelka uplatnila v kasační stížnosti také důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., zabýval se NSS nejprve tímto důvodem a pro stručnost odkazuje na judikaturu ohledně posouzení toho, jaké vady naplňují tento kasační důvod (viz např. rozsudky NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, č. 133/2004 Sb. NSS, nebo ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, č. 787/2006 Sb. NSS). Napadený rozsudek nelze považovat za nepřezkoumatelný. Krajský soud dostatečným a srozumitelným způsobem vysvětlil, z jakého důvodu považoval rozhodnutí stěžovatelky za nezákonné.

[16] Nelze přisvědčit námitce, že napadený rozsudek je nepřezkoumatelný, jelikož krajský soud neposoudil, jaký vliv mělo nesprávné posouzení vztahu obecnosti a speciality ustanovení § 45 odst. 1 a 4 zákona o pobytu cizinců na samotnou správnost napadeného rozhodnutí. Krajský soud napadené rozhodnutí zrušil proto, že již v bodě 9. rozsudku dospěl k závěru, že stěžovatelka nesprávně posoudila naplnění podmínek uvedených v § 45 odst. 4 daného zákona. K tomu pouze v bodě 10. rozsudku dodal, že nesprávně posoudila také poměr mezi § 45 odst. 1 a 4 daného zákona. Za situace, kdy již v bodě 9. rozsudku

konstatoval pochybení, které vedlo ke zrušení napadeného stěžovatelčina rozhodnutí, nemusel znovu samostatně posoudit, jaký vliv měla tato další vada, konstatovaná v bodě 10., na celkovou zákonnost napadeného rozhodnutí.

[17] Ze správního spisu vyplývá, že žalobce nejprve na území ČR pobýval na základě dlouhodobého víza za účelem rodinným s platností od 10. 3. 2016 do 24. 8. 2016. Následně získal jako manžel cizinky s povoleným pobytem na území ČR povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny dle § 42a zákona o pobytu cizinců s platností od 25. 8. 2016, které měl i v době rozhodování správního orgánu I. stupně o žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání. Žalobcovo manželství bylo dne 14. 11. 2018 rozvedeno. Dne 8. 10. 2019 podal u správního orgánu I. stupně žádost o vydání výše uvedeného povolení dle § 45 zákona o pobytu cizinců. Mezi účastníky řízení není sporné, že žalobce nesplňuje podmínku uvedenou v prvním odstavci § 45 daného zákona, a to pobyt na území ČR v minimální délce pěti let. Též mezi nimi není sporné, že posuzovanou žádost podal v zákonné jednoleté lhůtě po rozvodu manželství dle § 45 odst. 6 zákona o pobytu cizinců.

[18] V § 45 odst. 4 tohoto zákona jsou uvedeny dvě podmínky, aby mohl cizinec zažádat o změnu pobytového oprávnění již po dvou letech nepřetržitého pobytu na území státu, a to že 1) musí na území státu vstoupit za účelem společného soužití rodiny a 2) musí být při podání žádosti držitelem povolení k dlouhodobému pobytu za tímto účelem. Stěžovatelka je přesvědčena, že žalobce nesplnil podmínku vstupu na území České republiky na základě pobytového oprávnění vydaného dle § 42a tohoto zákona.

[19] Ustanovení § 42a zákona o pobytu cizinců stanoví, který cizinec je oprávněn požádat o povolení k pobytu za „účelem společného soužití rodiny“, neboť umožňuje povolit dlouhodobý pobyt za účelem soužití s jiným cizincem pobývajícím na území státu, a to pokud je druhý cizinec v příbuzenském vztahu k žadateli vymezeném v odst. 1 písm. a) až h) (srov. rozsudek NSS ze dne 9. 9. 2021, č. j. 1 Azs 214/2021 - 53). Pojem „společné soužití rodiny“ uvedený v tomto ustanovení odpovídá pojmu „sloučení rodiny“ dle směrnice o právu na sloučení rodiny a byl do českého právního řádu vložen při její transpozici. Dle čl. 2 písm. d) této směrnice je pod pojmem „sloučení rodiny“ třeba rozumět „*vstup rodinných příslušníků státního příslušníka třetí země oprávněně pobývajícího v členském státě na území tohoto státu a jejich pobyt v tomto členském státě za účelem zachování celistvosti rodin nezávisle na tom, zda rodinné vztahy existovaly před vstupem osoby usilující o sloučení rodiny nebo po jejich vstupu*“. Ustanovení § 45 odst. 4 zákona o pobytu cizinců je poté transpozicí čl. 15 odst. 3 této směrnice, dle kterého „*[v] případě ovdovění, rozvodu, rozluky nebo úmrtí nejbližších příbuzných v přímé vzestupné nebo sestupné linii může být samostatné povolení k pobytu vydáno na základě žádosti, pokud se vyžaduje, osobám, které na území vstoupily z důvodu sloučení rodiny*“.

[20] Nelze souhlasit se stěžovatelkou, že rozdílnost pobytu za účelem rodinným, což je pojem, který zákon o pobytu cizinců nedefinuje, a pobytu za účelem společného soužití rodiny je upravena pro daný případ přímo v právu EU. Druhá ze směrnic, na kterou stěžovatelka odkázala v kasační stížnosti, tj. směrnice č. 2004/38/ES, totiž dopadá podle svého čl. 1 pouze na občany jiných členských států EU a jejich rodinné příslušníky. Na

žalobce, který není rodinným příslušníkem občana členského státu EU, tedy tato směrnice nijak nedopadá. Nelze z ní ani vyvodit definici pojmu „účel rodinný“, jelikož pobytové oprávnění za tímto účelem je podle zákona o pobytu cizinců vydáváno i pro občany třetích zemí, kteří nejsou rodinnými příslušníky občanů EU.

[21] Podmínku vstupu na území ČR za účelem společného soužití rodiny zavedla do § 45 odst. 4 zákona o pobytu cizinců novela tohoto zákona č. 222/2017 Sb. K pochopení smyslu této legislativní změny může napomoci důvodová zpráva k této novele, na kterou ostatně odkazuje i stěžovatelka a podle níž platí: *„Podmínka pro změnu účelu spočívající v nutnosti pobývat na území po stanovenou dobu by se však neměla vztahovat i na cizince, který na území vstoupil za jiným účelem, než je společné soužití rodiny a až poté na území pobýval na základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny.“* Důvodová zpráva též uvádí: *„Sloučením rodiny podle směrnice 2003/86/ES o právu na sloučení rodiny se totiž rozumí vstup rodinných příslušníků státního příslušníka třetí země oprávněně pobývajícího v členském státě na území tohoto státu a jejich pobyt v tomto členském státě (viz čl. 2 písm. d) směrnice).“* Stěžovatelka nerozporuje, že v případě žalobce byla tato obecná definice sloučení rodiny naplněna, jelikož vstoupil na území ČR jako rodinný příslušník státního příslušníka třetí země (své tehdejší manželky), který byl oprávněn na území ČR pobývat. Dále však důvodová zpráva popisuje: *„Omezení ve vztahu k možnosti žádat o změnu účelu v odst. 2-4 se tedy vztahují jen na ty cizince, kteří splňují kumulativně zákonem stanovené podmínky, tj., že na území vstoupili za účelem společného soužití podle § 42a a že jsou držiteli povolení k dlouhodobému pobytu za tímto účelem (a v případě odst. 3 a 4 i za předpokladu splnění dalších podmínek),* ***jedná se tedy o cizince, kteří požádali na zastupitelském úřadě o povolení k dlouhodobému pobytu podle § 42a, přicestovali na území na základě víza za účelem převzetí tohoto povolení a následně na území pobývají na základě povolení za tímto účelem“*** (zvýraznění doplnil NSS).

[22] Nejvyšší správní soud shledal důvodnou námitku, že krajský soud pochybil, když v bodě 9. napadeného rozsudku dospěl k závěru, že žalobce splnil podmínky vyplývající z § 45 odst. 4 zákona o pobytu cizinců. K tomu, aby bylo možno konstatovat, že žalobce *vstoupil na území za účelem společného soužití rodiny podle § 42a*, jak požaduje uvedené ustanovení, by bylo potřeba, aby nevstoupil na základě víza za účelem rodinným, ale víza za účelem převzetí *povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny*. Toto vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem převzetí příslušného oprávnění k pobytu, upravené v § 30 odst. 2 zákona o pobytu cizinců, se užívá v případech, kdy si cizinec již dříve na zastupitelském úřadě v zemi původu zažádal o povolení k pobytu za určitým účelem a v cestovním dokladu mu bylo vyznačeno vízum k pobytu nad 90 dní za účelem převzetí tohoto povolení, kterým může být i *povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny*, podle § 30 odst. 2 zákona o pobytu cizinců ve znění účinném v době, kdy žalobce toto vízum obdržel (srov. bod 42 rozsudku NSS ze dne 22. 8. 2017, č. j. 9 Azs 128/2017 - 32, kde je tento proces podrobně popsán). Cizinec, kterému bylo dané vízum uděleno, je pak dle § 44 odst. 1 zákona o pobytu cizinců povinen se za účelem vydání průkazu o povolení k pobytu dostavit do tří pracovních dnů ode dne vstupu na území osobně na ministerstvo ke zpracování údajů nezbytných pro vydání průkazu o povolení k pobytu. Toto vízum se dle § 30 odst. 3 uvedeného zákona uděluje s dobou platnosti *na 6 měsíců*, zatímco obecná víza k pobytu nad 90 dnů, upravená v § 30 odst. 1, mezi které patří i vízum za účelem rodinným, se udělují s dobou platnosti *nejdéle na jeden rok*. Režim těchto

víz je tedy poněkud odlišný. Z evidenční karty založené ve správním spise vyplývá, že žalobce byl držitelem víza k pobytu nad 90 dnů za účelem rodinným, tedy víza, které nelze zaměňovat za vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem převzetí povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny. Z ničeho nevyplývá, že by si žalobce požádal již před vstupem na území ČR na zastupitelském úřadě o povolení k pobytu dle § 42a zákona o pobytu cizinců.

[23] Neobstojí ani obecný závěr krajského soudu o shodnosti účelu rodinného a účelu společného soužití rodiny. Ačkoliv zákon o pobytu cizinců neuvádí definici těchto účelů ani je výslovně nerozlišuje, lze mezi nimi nalézt rozdíl. K tomu, aby mohlo být cizinci uděleno oprávnění k pobytu za účelem společného soužití rodiny, je nutné, aby se jednalo o cizince, který je jednou z osob uvedených v § 42a odst. 1 písm. a) až h) tohoto zákona, tedy se musí jednat např. o manžela cizince, který má na území ČR povolený pobyt, nebo o nezletilé nebo zletilé nezaopatřené dítě cizince s povoleným pobytem. V případě, kdy se jedná o manžela cizince, který má na území povolený pobyt, musí být splněny též buď podmínky uvedené v § 42a odst. 6 písm. a) zákona o pobytu cizinců ve znění účinném v době, kdy toto povolení obdržel žalobce, tedy že cizinec, se kterým má dojít ke společnému soužití rodiny, je držitelem povolení k dlouhodobému pobytu nebo povolení k trvalému pobytu a pobývá na území po dobu nejméně 15 měsíců a každý z manželů dosahuje věku 20 let, anebo podmínky uvedené v § 42a odst. 6 písm. b), že cizinec, se kterým má být umožněno společné soužití rodiny, je držitelem povolení vydaného podle § 42g (na základě zaměstnanecké karty) a pobývá na území po dobu nejméně 6 měsíců. Podmínka pobytu na území státu v délce nejméně 15 měsíců vychází z čl. 8 směrnice o sloučení rodiny, dle kterého jsou členské státy oprávněny vyžadovat, *„aby osoba usilující o sloučení rodiny před spojením se svými rodinnými příslušníky oprávněně pobývala na jejich území po dobu nepřesahující dva roky“*.

[24] Naproti tomu v případě vstupu na území ČR za účelem rodinným nemusí manžel vstupujícího cizince na území splňovat podmínky uvedené v § 42a odst. 6 písm. a) a b) zákona o pobytu cizinců. V případě žalobce se stěžovatelka v napadeném rozhodnutí ani kasační stížnosti nezabývala tím, zda dnes již bývalá manželka žalobce v době jeho vstupu na území ČR splňovala některé z uvedených podmínek, proto se k této otázce v projednávané věci nemůže vyjádřit ani NSS. Je však zjevné, že k získání pobytového oprávnění za účelem společného soužití rodiny je vyžadováno splnění přísnějších podmínek, než je tomu u pobytového oprávnění za účelem rodinným. Nadto je třeba i formálně splňovat zákonnou podmínku vstupu na území na účelem společného soužití rodiny podle § 42a, tedy už před vstupem požádat o povolení k dlouhodobému pobytu podle § 42a a přicestovat na území na základě víza za účelem převzetí tohoto povolení (viz bod [22] tohoto rozsudku).

[25] Závěr, že tyto dva účely není možné zaměňovat, lze dovodit i z judikatury k § 98 písm. l) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, dle kterého v případě cizince, který na území ČR pobývá na základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny, není vyžadováno povolení k zaměstnávání, zaměstnanecká karta, karta vnitropodnikově převedeného zaměstnance nebo modrá karta. Na cizince, který na území pobývá na základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem rodinným, toto ustanovení nedopadá, a takový cizinec tedy není oprávněn

k výkonu práce bez splnění dalších podmínek, jak NSS akceptoval v bodě 10 rozsudku ze dne 8. 8. 2019, č. j. 9 Azs 192/2019 - 27. V něm se zabýval situací cizince, který požádal o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem rodinným. Krajský soud v Plzni, jehož rozsudek zde NSS přezkoumával, konstatoval, že daný cizinec splňoval již při podání této žádosti podmínky pro vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny, který by pro něj byl (stejně jako pro nynějšího žalobce) výhodnější. Nejvyšší správní soud ovšem v bodě 16 rozsudku odmítl, že by měl *„správní orgán I. stupně povinnost danou žádost o prodloužení stávajícího povolení k dlouhodobému pobytu překvalifikovat s ohledem na okolnosti případu na novou žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny, tj. žádost o povolení pro žalobce výhodnější.“*

[26] Z výše uvedených zákonných ustanovení tudíž plyne, že není možné zaměňovat účel společného soužití rodiny s účelem rodinným. Neobstojí tak závěr krajského soudu, že žalobce splnil podmínku uvedenou v § 45 odst. 4 zákona o pobytu cizinců, která spočívá ve vstupu na území ČR za účelem společného soužití rodiny, jelikož fakticky na území ČR vstoupil za účelem rodinným, který je v zákonné úpravě spojen s odlišnými předpoklady i důsledky. Ze stejného důvodu neobstojí ani závěr krajského soudu o splnění shodné podmínky uvedené v § 45 odst. 2 tohoto zákona.

[27] Z důvodů pro zrušení napadeného rozhodnutí stěžovatelky, které shledal krajský soud, tak obstojí pouze důvod jejího chybného tvrzení, že § 45 odst. 1 zákona o pobytu cizinců je speciální k odst. 2 a 4 téhož ustanovení. Toto tvrzení stěžovatelka ve svém rozhodnutí nijak neodůvodnila a z kasační stížnosti plyne, že si již uvědomila jeho nesprávnost. Tato nesprávnost, konstatovaná v bodu 10. rozsudku krajského soudu, však byla pouze podružným důvodem pro zrušení stěžovatelčina rozhodnutí. Jelikož důvody pro zrušení správního rozhodnutí uvedené v napadeném rozsudku z podstatné části neobstojí, je třeba rozsudek krajského soudu zrušit (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 14. 4. 2009, č. j. 8 Afs 15/2007 - 75, č. 1865/2009 Sb. NSS).

IV. Závěr a náklady řízení

[28] Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu z výše uvedených důvodů v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Dle § 110 odst. 4 s. ř. s. je krajský soud vázán právním názorem uvedeným v tomto rozsudku.

[29] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí, jak je stanoveno v § 110 odst. 3 s. ř. s.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. ledna 2022

JUDr. Pavel Molek
předseda senátu